

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA FÖLDTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
ÉS AZ INQUA MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁGA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA AZ MTA200 PROGRAMSOROZAT
FÖLDTUDOMÁNYI RENDEZVÉNYEINEK

Kvarter klímaváltozások hatásai a Kárpát-medencében

tudományos előadóülésére

A rendezvény időpontja: 2025. december 2. (kedd) 10.00 óra

A rendezvény helyszíne: MTA Székház, Nagyterem
1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet

Ismertetés:

A Föld éghajlata mindig is változékony volt, és ennek vizsgálata a természet megértésének egyik kulcsa. Az INQUA Magyar Nemzeti Bizottságának tudományos előadóülése a negyedidőszaki klímaváltozások Kárpát-medencei hatásait elemzi, különös tekintettel az ember és környezete közötti hosszú távú kölcsönhatásokra. A kutatók természetes „archívumok”, például cseppkövek, tavak üledékei és faévgyűrűk alapján rekonstruálják az egykori klíma-viszonyokat. A program három fő témakört ölel fel: paleoklíma-rekonstrukciókat, a klíma és a felszínformálódás kapcsolatát, valamint az éghajlatváltozás élő rendszerekre és társadalmakra gyakorolt hatásait. A rendezvény célja, hogy a múlt éghajlati eseményeinek feltárásával hozzájáruljon a jelenkori klímaváltozás jobb megértéséhez és előrejelzéséhez.

PROGRAM

10.00 Haas János, az MTA rendes tagja, osztályelnök: *Köszöntő — A X. Földtudományok Osztálya ünnepi rendezvényeinek hivatalos megnyitója*

10.10 Magyar Enikő Katalin, az MTA levelező tagja: *Megnyitó*

Szekció I.

AZ ÖKOSZISZTÉMA MÚLTBELI VÁLTOZÁSAI ÉS AZ EBBŐL LEVONHATÓ TANULSÁGOK KORUNK ÉGHAJLATVÁLTOZÁSÁRA VONATKOZÓAN

Levezető elnök: Újvári Gábor, az MTA doktora

10.25 Jakab Gusztáv, Alsos Inger Greve, Haliuc Ariana, Korponai János, Rijal Dilli Prasad, Merkel Marie Kristine Føreid, Lammers Youri, Vespremeanu-Stroe Alfred, Hanganu Diana, Țuțuianu Laurențiu, Preoteasa Luminița, Magyar Enikő Katalin: *Túlélhetik-e a Kárpátok havasi növényei a várható éghajlatváltozást? — A Bilea-tó (Fogarasi-havasok) makrobotanikai, üledékes DNS és őshajlati vizsgálatának tanulmányai*

10.45 Lisztes-Szabó Zsuzsa, Braun Mihály, Tóth Albert, Filep F. Anna, Szentés Olivér, László Elemér: *Lucpusztulások mint klímajelzők a múltban és jelenben*

11.05 Árvai Mátyás, Kern Zoltán, Mocsári Eszter, Nagy Balázs, Popa Ionel: *Késő tavaszi fagyok az elmúlt 500 évben kárpáti cirbolyafenyő évgyűri-adatbázisok alapján*

11.25 Tombor Eszter, Korponai János, Zsigmond Andrea Rebecka, Ofosu-Brakoh Abigail Amponsaah, Szalai Zoltán, Bede-Fazekas Ákos, Begy Róbert Csaba, Wojewódka-Przybył Marta, Türi Marianna, Magyar Enikő Katalin: *A globális felmelegedés hatása magashegyi tavi ökoszisztémákra: sérülékeny bolygatott és ellenálló védett tavak*

11.45 Pazonyi Piroska, Mészáros Lukács: *A kvarter klímaváltozások hatása a Kárpát-medence emlősfajta közösségeire*

12.05-13.10 Szünet

Szekció II.

A FELSZÍNFEJLŐDÉS ÉS A KÖRNYEZET VÁLTOZÁSÁNAK REKONSTRUKCIÓJA ÜLEDÉKES ARCHÍVUMOK VIZSGÁLATÁVAL

Levezető elnök: Pazonyi Piroska PhD

13.10 Horváth Erzsébet, Bradák Balázs, Szeberényi József, Csonka Dia, Végh Tamás, Novothny Ágnes: *A MIS 7 és MIS 9 éghajlatingadozások nyomai a basaharci feltárás paleotalajában*

13.30 Sipos György, Filyó Dávid, Magyar Gergő, Kiss Tímea: *Késő pleisztocén és holocén homokmozgások térbeli és időbeli intenzitásának értékelése OSL mérések alapján*

13.50 Püspöki Zoltán, Gibbard Philip Leonard, McIntosh Richard William, Kiss Ferenc László, Markos Gábor, Sári Katalin, Fancsik Tamás: *Az Alföld negyedidőszaki „ivó- és öntözővizes” rétegsorának paleoklimatológiai és medenceanalitikai perspektívái a Milanković-ciklusok tükrében*

14.10 Varga György, Kovács János, Újvári Gábor, Gresina Fruzsina: *Rétegtani és üledékföldtani bizonytalanságok a löszkutatásban*

14.30 Buró Botond, Lóki József, Félegyházi Enikő, Saláta Dénes, Négyesi Gábor: *A Nyírség negyedidőszaki/Pleisztocén, Holocén felszínfejlődése*

14.50-15.10 Szünet

Szekció III.

PALEOKLÍMA- ÉS FELSZÍNFEJLŐDÉS-REKONSTRUKCIÓK IZOTÓPGEOKÉMIAI VIZSGÁLATOK ÉS KÜLÖNBÖZŐ PROXY-K SEGÍTSÉGÉVEL

Levezető elnök: Sipos György PhD

15.10 Demény Attila, Czuppon György, Kern Zoltán, Hatvani István Gábor, Topál Dániel, Karlik Máté, Surányi Gergely, Molnár Mihály, Kiss Gabriella Ilona, Szabó Máté, Shen Chuan-Chou, Hu Hsun-Ming, May Zoltán: *A 8200 éves klímaesemény hatása a Kárpát-medencében cseppkőkutatási szemmel*

15.30 Magyar Enikő Katalin, Seppä Heiki, Camura Jon, Korponai János, Ofosu-Brakoh Abigail Amponsaah, Formackova Aneta, Vidhya Mrina, Hamerlik Ladislav, Merkl Máté, Darabos Gabriella, Fűzes András, Mesterházy Attila, Raczkó Pál: *A közép-holocén neoglaciális lehűlés időszakának új paleoklíma és ökoszisztémaváltozási eredményei a Kárpáti régióban és kapcsolata a neolitik és rézkor végi humán populáció becslésekkel*

15.50 Ruszkiczay-Rüdiger Zsófia, Knudsen Mads Farschou, Bauer Márton, Telbisz Tamás, ASTER Team, Sebe Krisztina: *A Nyugat-Mecsek negyedidőszaki lepusztulásának és löszborítottágának modellezése éghajlatváltozások és a felszíni kőzetek kozmogén izotóp koncentrációinak függvényében*

16.10 Pál Ilona, Szabó Zoltán, Heiri Olivier, Wulf Sabine, Darabos Gabriella, Veres Daniel, Pálfi Ivett, Molnár Mihály, Korponai János, Magyar Enikő Katalin: *Későglaciális klímaváltozás és a meleg nyarú fiatal driász (GS-1) bizonyítékai a Déli-Kárpátokból, és kísérlet a K-NY-i klímaválasztóvonal meghatározására*

16.20 Újvári Gábor, Rinyu László, Kele Sándor, Páll-Gergely Barna, Sulikowska-Drozd Anna, Bernasconi Stefano, Demény Attila: *Őshőmérséklet változások a Kárpát-medencében az utolsó eljegesedés stadálisai és interstadálisai során*

16.50 Újvári Gábor, az MTA doktora: *Zárszó*

Az eseményen való részvételével a meghívott hozzájárul ahhoz, hogy személyéről nyilvános fénykép-, illetve videofelvétel készülhet. A felvétel a későbbiekben az MTA YouTube-csatornáján tekinthető meg.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a rendezvény szünetében 12.05-kor nyílik meg hivatalosan Berentés Ágnes fotókiállítása a Kisterem előterében (a kiállítást megnyitja Kovács Zoltán, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes), amelyre szeretettel várjuk az érdeklődőket!